

Országos jogásznapok

A XIII. Országos Ifjúsági Jogásznapokat idén április 20-22-én rendezték meg a JATE-n, az ország négy jogi karának hallgatói részvételével. A versengő hallgatók Budapestről, Miskolcra és Pécsről érkeztek, hogy a szakmai vetélkedőkön (polgári jogi eszmegoldó verseny, büntetőjogi perbeszéd-verseny, földjogi jogeszmegoldó, munkajogi jogeszmegoldó verseny, ökotörténeti, római jogi vetélkedő) és a szellemi öttusán, valamint a sportversenyeken mérjék össze erejüket.

Április 22-én, a jogásznapok záróünnepségén pénzdíjakat adtak át a legjobbaknak. A polgári jogeszmegoldó versenyen, megszolgált első helyen végzett Imre Tamás (Szeged) és Poller Csilla (Pécs). A földjogi jogeszmegoldó verseny győztese Fábán Beáta (Budapest) lett. A büntetőjogi perbeszédverseny ügyészi kategóriájában elsőként végzett Csák Zsolt (Budapest), a védelem kategóriában szegedi hallgató lett a legjobb, Imre András, a bírói kategóriában Tóth Gabriella (Pécs) nyert. A munkajogi jogeszmegoldó verseny győztese szintén szegedi diák, Torda Edit, az ökotörténeti—római jogi vetélkedő győztese Talatovits Zoltán (Pécs) lett. A polgári eljárásjogi verseny győztese pedig a szegedi Sarka Attila lett.

A jogásznapok alkalmából került sor a „Győri Nagy István Alapítvány” 1987. évi pályázatának eredményhirdetésére is. A három tagú kuratórium legjobbnak Gombos Katalin: Gondolatorok az emberi jogok fejlődéséről című dolgozatát találta, és 6000 Ft-tal jutalmazta. Második helyen végzett dr. Fazekas Sándor, végzett joghallgató (jutalma 3000 Ft). Egy koncepció per anatómiája című tanulmányával, míg Bárdos Ágnes munkája (A rablás bűncselekményének statisztikai vizsgálata) harmadik lett (szintén 3000 Ft volt a díj).

A Jancsó Miklós Emlékéremet azoknak a kutatóknak ítélik, akik a gyógyszerterületen, az élettan, kórélettan, vagy a tudományágak határterületein kiemelkedő tudományos eredményeket értek el. Hetényi Géza professzor nemzetközileg elismert elméleti és kutatói tevékenységéért, a szénhidrát anyagcsere-szabályozás, a biomatematikai eljárások kutatása kapcsán elért kimagasló munkásságáért. Az *inzulín története* című nagy sikerű könyv társszerzői munkájáért részesült a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem legmagasabb tudományos elismerésében.

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

XXVI. évfolyam, 7. szám 1988. május 9. Ára: 2,30 Ft

Emlékérem-átadás

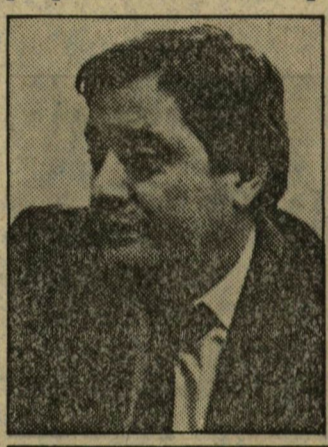
Huszonkét esztendeje, április 16-án halt meg a kiváló gyógyszerkutató, a Kossuth-díjas Jancsó Miklós egyetemi tanár, akadémikus. Húsz éve minden esztendőben megemlékeznek róla a gyógyszerterületen — volt munkahelyén — elhelyezett emléktáblája megkoszorúzásával, és a nevével viselő emlékérem átadásával. Április 19-én, — a Jancsó-emléknap megnyitójaként — a neves kutató tanítványai nevében Szórády István főorvos mondott beszédet, majd megkoszorúzták a gyógyszerterület vezetőjének tiszteletére emelt emléktáblát. Ezt követően a SZOTE oktatási

épületében Csernay László egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes ismertette a Jancsó Miklós Emlékéremmel kitüntetett ifj. Hetényi Géza professzor tudományos életútját. Majd Szilárd János egyetemi tanár, a SZOTE rektora nyújtotta át — most első ízben, külföldön élő, magyar származású kutatóknak — az emlékéremet. Végzetül ifj. Hetényi Géza, az *Ottawai Egyetem Élettani Intézetének igazgató professzora* tartotta meg előadását, melynek témája a vércukorszint szabályozása volt. Az eseményen részt vett Robert L. Elliot, Kanada budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

A Jancsó Miklós Emlékéremet azoknak a kutatóknak ítélik, akik a gyógyszerterületen, az élettan, kórélettan, vagy a tudományágak határterületein kiemelkedő tudományos eredményeket értek el. Hetényi Géza professzor nemzetközileg elismert elméleti és kutatói tevékenységéért, a szénhidrát anyagcsere-szabályozás, a biomatematikai eljárások kutatása kapcsán elért kimagasló munkásságáért. Az *inzulín története* című nagy sikerű könyv társszerzői munkájáért részesült a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem legmagasabb tudományos elismerésében.

Másképpen képzeljük

— Milyen 1988 tavaszán a politikai hangulat az egyetemen?
— Ha a diákszemélyek mérem a hallgatók viszonyulását, akkor azt mondom, összességében igen egészséges hangulatuk, emberi és politikai tartásuk. Ehhez persze hozzátartozik egy erőteljes kritikai szellem, a jobbító szándék és a közvetlen környezet, az oktatási feltételek javítására irányuló törekvés. A kari és az egyetemi parlamenti viták munkacentrikusak, szelőségektől mentesek voltak. Az oktatók hangulata ennél sokkal rosszabb. A párttagoké különösen, mert őket az oktatói és diákközvélemény folyamatosan a párt felelősségét fölvető kérdésekkel „szorongatja”. A tagkönyvcseréhez kapcsolódó beszélgetéssorozat közben is esett a „politikai barométer”. Ez romló közhangulatot, a pártvezetessel szembeni bizalmatlanságot fejez ki, miközben több jele van annak, hogy alapszervezeteink keresik, mit tudnának maguk is tenni. A pártban belül és azon kívül is viták vannak, hogy van-e válság. Am az egyetemi párttagok többsége gazdasági, politikai, társadalmi válságról beszél. Ami biztos, hogy létezik: a „szívés válsága”, tehát egy pszichikai, érzelmi, pártidentitás-válság, azaz tagságunknak szinte egésze nem ért egyet a párt jelenlegi politikai gyakorlatával. E tény fölveti a pártgyűlés kérdését. A tagkönyvcserével kapcsolatos beszélgetések egyik fő tanulása, hogy két kérdésben feltétlenül adott az „egység”: az egyik a párt jelenlegi gyakorlatát érintő kritika, mellyel párhuzamosan a tennivalókat illetően a heterogenitás jellemző; a másik, hogy fölerősödött a párttagokban a kommunista mozgalom hosszú távú eszméiért, az MSZMP sorsáért való aggodalom, mely közéleti egymáshoz és felelősségteljeséssel teszi a tagságot. Hozzáteszem, ennek az álláspontnak egy skizofrén jellegű vonása is van: miközben nagyon radikálisak vagyunk a fölfelé irányuló kritikánkban, környezetünket illetően roppantul konzervatíván viselkedünk.

próbálta a maga határozatait megalkotni, hogy az egész tagságára kiterjedő pártvitát kezdeményezett. Először egy meglehetősen provokatív című vitaanyagot írtunk: Merjünk-e akarni? címmel. A dokumentumról több mint 500 párttag mondott véleményt, melynek hozzádkaból született meg pártbizottságunk cselekvési programja. Gondolom, mi is olyanok vagyunk, mint akiket kritizálunk: szándékaink és szavaink szerint radikálisak, reformpártiak, miközben mások — főképpen hallgatóink — szemében egyáltalán nem látszunk ilyenek. Ámbátor ebbe belezárthat az is, mit az egyetemi diákszemélyek tapasztaltunk: a hallgatók szinte semmit nem tudnak szándékainkról, törekvéseinkről, mely arra mutat, hogy pártbizottságunk egyfajta zárt egyleti módon, szinte illegálisan dolgozik. Az intézményben belül arctalanok vagyunk.

Politizálni majdhogynem kényszer a mai Magyarországon, mert az események sodrása következtében senki nem vonhatja ki magát az alól, hogy állást foglaljon gazdasági, társadalmi, politikai kérdésekről. Ilyen légkörben kérdeztük dr. Anderle Ádámot, a JATE pártbizottságának titkárát, az országos párttervezetel küldöttét.

— Mi a véleménye a felsőoktatás pártirányításáról?
— Az egyetemnek és főiskolának nehezen illeszthető be a mai területi elvű pártstruktúrába, ezért vettem föl egy közelmúltban lezajlott központi párttitkári aktíván, hogy el kellene gondolkodni azon, egy felsőoktatási ágazati pártbizottság miképpen segíthetné az itt folyó munkát. Javaslatomat más intézmények képviselői is támogatták. Kiindulópontom: ahogy nincs városi vagy megyei honvédelem és külügy, ugyanúgy nincs megyei, vagy városi felsőoktatás sem, hanem nemzeti egyetemnek vannak, melyek éppoly stratégiai szerepet töltenek be az ország életében, mint az előbb említett két terület. Egyébként 1985-ben az ország 6 nagy egyetemét — köztük a JATE-t — arra a kísérletre választották ki, hogy városi ranggal, közvetlenül a megyei pártbizottsághoz kapcsolódva dolgozzon. Tapasztalatunk szerint a forma pozitívuma, hogy informáltságunk gyorsult, bizonyos (elsősorban a belső adminisztrációt érintő) kérdésekben önállóbbak voltunk. Negatívumként említettem, hogy nálunk megszokott mozgalmi módszerekkel csak konfliktusokkal terhesen kapcsolódhattunk a megyei pártapparátus hivatali és bürokratikus stílusához, s közben megláztunk a város-hoz fűződő kapcsolataink is. A kísérlet megszüntetése számunkra váratlanul történt, de egyetértéssel fogadtuk. Amikor az intézményrendszer reformjáról gondolkodom, úgy vélem, együttműködésünket a várossal meg kell tartani, ugyanakkor keresni szükséges a pártban belüli újfajta kapcsolatrendszer kialakítását. Ezért most mindenekelőtt az ötletnek, a pártban belüli kísérleteknek van itt az ideje. Fontosnak tartanám, hogy a májusi párttervezetleten a szervezeti szabályzat zártágát oldjuk fel, s erre a kísérletetézis fogalmának bevezetése megfelelő lehetne.

Szakszervezett üdülés

Egyik fontos feladata a szocialista szakszervezeteknek az üdültetés. A szakszervezett üdülés általában olcsóbb, mint ha valaki saját maga találja ki, és csinálja végig nyaralását. Milyen lehetőségek vannak a JATE-n, hogyan támogatja dolgozói pihenését, kikapcsolódását az egyetem? — erről érdeklődünk dr. Patzkó Agnéstól, a JATE SZB üdültetési felelősétől.

— Elég jók az egyetemi dolgozók lehetőségei. Bérülünk egy üdülő Boglárlelén, ahol 2 hetes ciklusokban, 350-en nyaralhatnak egy szezonban, ezen kívül folyamatosan bérülünk egy hegyvidéki üdülő is — mindig más helyen. „Beszállt” az egyetem a soproni pedagógus-szállóba is, ahol évente 12 darab családos beutalót kapunk. Azt hiszem, nyugodtan mondhatjuk, az egyetem gálánsan járul hozzá dolgozói üdüléséhez. Most például

vendégszobákat biztosít a Móra és a Hermann kollégiumokban, amiért mi kapunk ingyen szállást 14 város 20 diákszállójában.

— Úgy tudom, külföldi csereüdültetéssel is foglalkozunk.
— Ot szocialista ország-beli testvéregyetemünkkel állunk üdültetési cserekapcsolatban. Évente mintegy 100 dolgozónk utazik el Lódzba, Greifswaldba, Meisenbe és Plovdivba. Próbálkozunk a Szovjetunióba is, de 1983-ban, Tbilisziben nem voltak túl jó tapasztalataink, ezért velük jelenleg nincs ilyen kapcsolatunk. Magyar részről az érdeklődés egyre csökken mert, ugye, mi „szabadabban” utazhatunk, válthatunk valutát. Partnerünk azonban szívesen jönnek, mert nekik a külföldi nyaralás lehetőségei korlátozottak, ráadásul, e forma árai is elég kedvezőek.

— Milyenek ezek az árak?

— Most némileg emelkedtek, de még így is elég alacsonyak. Az egyetem üdülőjében egyetemi dolgozóknak 150 Ft a napi ellátás, nyugdíjasnak, gyedben lévőnek csak 105 Ft. A külföldi üdülés díja is csak 190 Ft egy napra az egyetem dolgozójának és házas társának, 14 év alatti gyermekének 120 Ft, vendégnek 350 Ft.

— A JATE-nak nyugati egyetemekkel is vannak testvérkapcsolatai. Ezekkel nem terveznek csereüdültést?
— Nyugaton más típusú szakszervezetek működnek, nincs például ágazati rendszer, nincs meg az egy intézmény — egy szakszervezet alapfelállás sem, és a szakszervezet ott nemigen foglalkozik üdültetéssel. Ezért nehéz volna az együttműködés velük. De nehéz volna azért is, mert elsősorban az állami vezetés ápolja a kapcsolatot.

— más —

Küldöttgyűlés a JATE-n

„Nehéz helyzetben” ült össze a JATE KISZ-küldöttgyűlése április 28-án. Az EB beszámolójában is megfogalmazódott már („... a hallgatók — és a KISZ-vezetők is! — a KISZ sikertelenségéért élnek meg a romló helyzetet, s ez még inkább eltávolítja őket a szervezettől.”), hogy a szervezet évek óta „bomlik”, taglétszáma csökken, (a szervezetség az egyetemen jelenleg 23%-os).

A napirendi pontok tárgyalása előtt Bedő Katalin egyetemi titkár Arany Kossorús KISZ-jelvényt adott át Török Magdolnának (AJTK), Imre Andrásnak (AJTK), és Tari Imrének (AJTK). Az Egyetemért emléklapokat idén dr. Szalamin Editnek, a BTK dékánhelyettesének ítélték.

A tavalyi mozgalmi év beszámolójának vitájában a küldöttek árnyalták a szervezet válságképét. Imre András úgy vélte, „néhány ember elszigetelt próbálkozása, hogy mentőcsónakba ültessek a többieket”. Véleménye szerint, a kiabrándultság fő oka, hogy a KISZ-nek nincs döntési jogosultsága. Mások konkrét változtatási javaslatokkal „tömegszervezet” önmeghatározásból törölni kellene a JATE-t, indítványozta, hogy

az alapszervezetek legyenek önálló jogi személyek, s tagdíjjal szabadon gazdálkodhassanak. „A KISZ jelenleg olyan politikai tömegszervezet, amelynek szervezete van, de tömege nincs”. — vélte. (Politikája sincs. M. T.) Javasolta, hogy az apparátust legalább 10%-kal csökkentsék. Havra Gábor (TTK) szerint, a KISZ-t kiárthat az apparátus tartja össze, s „ha most nem választanánk EB-t, az egyetemi KISZ valószínűleg megszűnne.”

Szemők Árpád (TTK) javasolta, hogy vezessék be a kétszintű tagságot. Legyenek „aktívák” és „pártoló tagok”. Utóbbiak szintén fizetnek a tagdíjat, (ez lenne egyetlen komoly kötelezettségük). Joguk lenne tájékoztatást kapni a KISZ munkájáról, részt venni az érdekvédelemben, kedvezményesen mehetnek az építőtáborokba, kezdeményezési és szavazati joguk lenne. Aktívák azokból lehetnének, akik régóta részt vesznek a munkában. Őket a közgyűlés ellenőrizné. Várnai József a Szervezeti Szabály módosítását tartotta indokoltnak. Szerinte a „tömegszervezet” önmeghatározásból törölni kellene a JATE-t, indítványozta, hogy

A JATE párt VB véleményét Kiss Barnabás ismertette. A VB is érzékeli a KISZ teljes szétiállódását, s hogy a szervezetben szinte semmilyen politikális nincs. Az ideológiai-politikai bizonytalanság még párttag fiatalok körében is általános. A VB meg van győződve, hogy a KISZ megújulása csak a párt megújulásával következhet be. Anderle Ádám PB-titkár ehhez hozzáfűzte, hogy az ősi egyetemi pártérkezetel és a KISZ országos érkezetelre alkalmas nyújt e megújulása.

A küldöttgyűlés megválasztotta az Egyetemi Bizottságot. Tagjai: Némethi Zsolt, Tenyeri Beáta, Csordás István, Vajda Edit, Pluhár Erika, Kaczúr Ágnes, Novák Szabolcs, Csányi Sándor, Rozinka Stefánia, Krémer Sándor. A KISZ megyei bizottságának tagja: Novák Szabolcs. A KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsának tagja: Tari Imre. A Szeged városi Egyetemi Főiskolai rétegtanács tagjai: Matuz Norbert, Szécsi Gábor, Kocsis Valéria. KISZ-titkár nem választottak, erre következő lapszámunkban viszatérünk.

M. T.

— Milyen 1988 tavaszán a politikai hangulat az egyetemen?
— Ha a diákszemélyek mérem a hallgatók viszonyulását, akkor azt mondom, összességében igen egészséges hangulatuk, emberi és politikai tartásuk. Ehhez persze hozzátartozik egy erőteljes kritikai szellem, a jobbító szándék és a közvetlen környezet, az oktatási feltételek javítására irányuló törekvés. A kari és az egyetemi parlamenti viták munkacentrikusak, szelőségektől mentesek voltak. Az oktatók hangulata ennél sokkal rosszabb. A párttagoké különösen, mert őket az oktatói és diákközvélemény folyamatosan a párt felelősségét fölvető kérdésekkel „szorongatja”. A tagkönyvcseréhez kapcsolódó beszélgetéssorozat közben is esett a „politikai barométer”. Ez romló közhangulatot, a pártvezetessel szembeni bizalmatlanságot fejez ki, miközben több jele van annak, hogy alapszervezeteink keresik, mit tudnának maguk is tenni. A pártban belül és azon kívül is viták vannak, hogy van-e válság. Am az egyetemi párttagok többsége gazdasági, politikai, társadalmi válságról beszél. Ami biztos, hogy létezik: a „szívés válsága”, tehát egy pszichikai, érzelmi, pártidentitás-válság, azaz tagságunknak szinte egésze nem ért egyet a párt jelenlegi politikai gyakorlatával. E tény fölveti a pártgyűlés kérdését. A tagkönyvcserével kapcsolatos beszélgetések egyik fő tanulása, hogy két kérdésben feltétlenül adott az „egység”: az egyik a párt jelenlegi gyakorlatát érintő kritika, mellyel párhuzamosan a tennivalókat illetően a heterogenitás jellemző; a másik, hogy fölerősödött a párttagokban a kommunista mozgalom hosszú távú eszméiért, az MSZMP sorsáért való aggodalom, mely közéleti egymáshoz és felelősségteljeséssel teszi a tagságot. Hozzáteszem, ennek az álláspontnak egy skizofrén jellegű vonása is van: miközben nagyon radikálisak vagyunk a fölfelé irányuló kritikánkban, környezetünket illetően roppantul konzervatíván viselkedünk.

— Hogyan vélekedik az egyetemen belüli politikai intézményrendszerrel és a politikai mozgásokról? Mennyiben kapcsolódnak a reformhoz?
— Milyen egyetemet akarunk? címmel a JATE párt- VB már megfogalmazta vitaanyagát, mely pontosan ahhoz a felismeréshez kötődik, hogy a politikai intézményrendszer reformja nem csak az egyetem falain kívül képzelhető el. Ezért vetettük fel a belső strukturális átalakítás szükségességét. Ezen túl a meglévő szervezeteknek is meg kell újulniuk, át kell gondolniuk egymáshoz való viszonyukat. A pártélet etatizáltságát meg kell szüntetni, már csak azért is, hogy energia szabaduljon fel, hogy visszatérjünk a hallgatókhoz, hogy jobban odafigyeljünk a valóban politikai kérdésekre, hogy

tagságunk politikai ideológiai képzettségét (mely az elmúlt évtizedekben meglehetősen megkopott) megújíthassuk. A párt és a KISZ viszonya, az ifjúsági szövetség egész tevékenysége, át kell hogy alakuljon, miközben a fiatalok új mozgásformáinak erős sportaneitással jelentkező kibontakozását segíteni szükséges. Azt a művészetet, amit Lenin óta ritkán gyakorolt a kommunista mozgalom, azaz hogy a tudatosság és a spontaneitás harmóniáját és konfliktusát fölhasználva modernizáljuk az intézményrendszert, és új, áttekinthető, ellenőrizhető, nyitott, nyitott struktúrákat hozunk létre, nekünk, itt a mikro-környezetünkben most újabb, meg kell tanulnunk. A mára kialakult helyzet átmeneti: egy régi és lejárót, egyre nagyobb energiával, de egyre kisebb hatékonysággal működtethető struktúrát kell átépítenünk. A szakszervezet az utóbbi időben az egyetemen belül megerősödött: nőtt a dolgokba való bele szólási igénye, életképes ifjúsági tagozat született. Impulzív és dinamikus munkát végeznek, persze, mely azt a veszélyt is magában hordozza, hogy a szakszervezet „etatizálódik”, azaz minden állami mozgással együtt akar lépni, mindenben „egyeztetést” igényel, ami lebéníthat, mert lassúvá, kis hatékonyságúvá teheti a munkát, és korlátozza az állami vezetők felelősségvállalását. A szakszervezeti munka megelégnésében az is benne van, hogy a tagok bizalmatlanok az egyetem különböző állami vezetői szintjeivel szemben. Pártbizottságunk a maga eszközeivel igyekszik az egyetemen belüli politikai mozgásokat gerjeszteni, orientálni és hozzájárulni a belső intézményrendszerünk átalakításához, miközben önmagunkat is igyekszünk megújítani. Egy példát. Ez az 1985-ben létrejött pártbizottság — először az egyetem történetében — úgy